

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 4Tos/4/2026
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7823010162
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 01. 2026
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Stanislav Sojka, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2026:7823010162.4

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Stanislava Sojku, PhD. a sudcov JUDr. Františka Ševčoviča a JUDr. Mateja Čintalu v trestnej veci odsúdeného A. B., v konaní o návrhu na zmenu formy výkonu ochranného psychiatrického liečenia, na neverejnom zasadnutí dňa 21. januára 2026, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Rožňava zo dňa 15.12.2025 sp.zn. 2Nt/19/2023 takto

rozhodol:

Podľa § 194 ods.1 písm. b) Tr. por. z r u š u j e napadnuté uznesenie a ukladá súdu prvého stupňa, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením prvostupňový súd

I. podľa § 446 ods. 1 Tr.por. návrh odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX v Trebišove, trvale bytom C., D. XXX, t. č. v Psychiatrickej liečebni Samuela Bluma v Plešivci, na zmenu formy výkonu ochranného psychiatrického liečenia ústavného na ambulantné, zo dňa 01.10.2025, doplneného dňa 28.10.2025, ktoré mu bolo uložené rozsudkom Okresného súdu Trebišov, sp. zn. 1T/67/2022-137, zo dňa 08.12.2022, právoplatným dňa 08.12.2022, v spojení s uznesením Okresného súdu Rožňava, sp. zn.: 2Nt/19/2023-86, zo dňa 13.06.2024, právoplatným dňa 10.07.2024, v spojení s uznesením Okresného súdu Rožňava, sp. zn.: 2Nt/19/2023-86, zo dňa 10.04.2025, právoplatným dňa 21.05.2025, zamietol.

II. Podľa § 448 ods. 3 Tr.por.sa vo výkone ochranného psychiatrického liečenia ústavnou formou, uloženého A. B., nar. XX.XX.XXXX v E., trvale bytom C., D. XXX, t. č. v Psychiatrickej liečebni Samuela Bluma v Plešivci, rozsudkom Okresného súdu Trebišov, sp. zn. 1T/67/2022-137, zo dňa 08.12.2022, právoplatným dňa 08.12.2022, v spojení s uznesením Okresného súdu Rožňava, sp. zn.: 2Nt/19/2023-86, zo dňa 13.06.2024, právoplatným dňa 10.07.2024, v spojení s uznesením Okresného súdu Rožňava, sp. zn.: 2Nt/19/2023-86, zo dňa 10.04.2025, právoplatným dňa 21.05.2025, bude pokračovať.

Proti tomuto uzneseniu v zákonom stanovenej lehote podal sťažnosť odsúdený, ktorú bližšie písomne odôvodnil prostredníctvom svojho obhajcu.

Vo vzťahu k podanému návrhu na zmenu spôsobu výkonu ochranného liečenia z ústavnej formy na ambulantnú formu, ktorý súd výrokom I. zamietol, uviedol, že na rozdiel od súdu ja naďalej presvedčený o tom, že predmetný návrh bol (a je) dôvodný vzhľadom na tie skutočnosti, ktoré sú konkrétne uvedené v písomnom podaní zo dňa 1.10.2025 a v jeho doplnení zo dňa 28.10.2025. Je síce pravda, že súd sa zmieňuje o týchto podaniach v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, obáva sa však, že na ich obsah nebral náležitý zreteľ pred vydaním napadnutého rozhodnutia, najmä pri posudzovaní dôvodnosti / nedôvodnosti/ návrhu na zmenu spôsobu výkonu ochranného liečenia. Myslí si, že namietané pochybenie súdu naberá na intenzite aj preto, lebo v danom prípade predmetom konania bolo rozhodovanie o podanom návrhu o zmene spôsobu výkonu ochranného psychiatrického liečenia a preskúmanie toho, či dôvody ochranného liečenia trvajú. V jeho ponímaní nepochybne ide o typ konania, ktorý má aj ústavný rozmer, pretože výkon ochrannej liečby (v danom prípade

psychiatrickej), zvlášť ústavnou formou, predstavuje veľmi vážny zásah do základných ľudských práv a slobôd ktoréhokoľvek občana, čo podľa neho už samo o sebe indikuje potrebu náležite preskúmať, či od posledného rozhodovania súdu nedošlo k takej zmene relevantných skutočností súvisiacich s povahou choroby a liečebných možností, ktoré by nasvedčovali tomu, že je možné dosiahnuť účel ochrannej liečby ambulantnou formou.

Nespochybnuje tú skutočnosť, že súd pred vydaním napadnutého rozhodnutia vykonal dokazovanie najmä za účelom zistenia, či dôvody ochranného ústavného psychiatrického liečenia naďalej trvajú alebo či pominuli. Uvedené skutočnosti potvrdzuje napríklad správa Psychiatrickej liečebne S. Bluma v Plešivci zo dňa 8.10.2025, na ktorú súd prihladal pri rozhodovaní. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia je možné ďalej vyvodiť, že súd vychádzal aj z obsahu a záverov znaleckého posudku č. 67/2024, zo dňa 28.5.2024, ktorý vypracovala znalkyňa F. G. H. za účelom vyšetrenia jeho duševného stavu. Nenamieta ani tú skutočnosť, že pre úplnosť a lepšiu objektivizáciu jeho aktuálneho duševného stavu súd si vyžiadal od menovanej znalkyne doplnenie jej posledného posudku, ktoré znalkyňa doručila súdu dňa 15.12.2025 (teda v ten istý deň, kedy súd vydal napadnuté uznesenie).

Na strane druhej namietal, že súd mu neumožnil vyjadriť sa k jednotlivým dôkazom, z ktorých súd aktuálne vychádzal pri rozhodovaní, čím podľa jeho názoru došlo k porušeniu jeho práva na obhajobu. Nemohol sa vyjadriť (a ani jeho obhajca) najmä k vypracovanému doplneniu znaleckého posudku znalkyne F. G. H., napriek tomu, že aj sám súd konštatuje na strane 4 uznesenia, že vychádzal primárne zo znaleckého posudku a jeho doplnenia, ktorého záverom súd nemal dôvod neveriť a so závermi ktorými sa v plnej miere stotožňuje. Ani sa nemohol o tom dozvedieť, že bolo vypracované doplnenie znaleckého posudku, pretože doplnenie znaleckého posudku znalkyne bolo doručené súdu dňa 15.12.2025, pričom súd napadnuté rozhodnutie vydal doslova obratom, ešte v deň doručenia doplnenia posudku (t.j. 15.12.2025). Vychádzajúc z tejto nespornej skutočnosti je možné konštatovať, že ani on a ani jeho obhajca sa nemohli dozvedieť o vypracovanom doplnení znaleckého posudku a na jeho závery nemohli akokoľvek reagovať ešte pred vydaním napadnutého rozhodnutia.

Má za to, že súdu absolútne nič nebránilo v tom, aby jeho, alebo aspoň jeho obhajcu upovedomil o tom, že bolo vypracované doplnenie k znaleckému posudku, eventuálne, aby mu doručil doplnenie znaleckého posudku pred vydaním napadnutého rozhodnutia. Platí to o to viac, že v predmetnej veci bolo potrebné vykonať ďalšie dokazovanie pre úplné objasnenie skutkového stavu.

Vyššie uvedené námietky považuje za opodstatnené bez ohľadu na to, že súd rozhodol od stola, čo nemôže vylúčiť úplné a objektívne objasnenie aktuálneho skutkového stavu. V súvislosti so spôsobom rozhodovania súd na strane 4 uznesenia vyslovuje záver, že na rozhodovanie v zmysle § 446 ods. 1 Tr.por. (pri rozhodovaní o zmene spôsobu výkonu ochranného liečenia z ústavnej formy na ambulantnú) ani v zmysle § 448 Tr.por. ani nemôže nariaďovať verejné zasadnutie, pretože mu to Trestný poriadok výslovne neustanovuje. Ústavne konformným výkladom citovaných ustanovení Trestného poriadku podľa súdu nemožno prijať iný záver, ako ten, že pri uvedenom rozhodovaní nemôže predseda senátu nariaďovať verejné zasadnutie, ale má povinnosť rozhodnúť tzv. od stola (ex cathedra).

Zároveň dodal, že jednou zo základných zásad trestného konania je aj právo obvineného (v zmysle § 10 ods. 11 Trestného poriadku ak z povahy veci nevyplýva niečo iné, obvineným sa rozumie aj obžalovaný a odsúdený) na obhajobu v zmysle § 2 ods. 9 Trestného poriadku, ktoré obvinenému podľa jeho presvedčenia plne prislúcha aj vo vykonávacom konaní ohľadne výkonu uloženého ochranného opatrenia. Zmyslom tohto práva je zaručiť úplnú ochranu zákonných záujmov a práv osoby, proti ktorej sa konanie vedie, pretože aj bezchybné rešpektovanie práva na obhajobu je dôležitým predpokladom vydania zákonného a spravodlivého rozhodnutia. Nemôže byť sporným ani to, že právo na obhajobu zaručuje nielen vnútroštátna právna úprava (viď napr. v Čl. 50 ods. 3 Ústavy SR, ako aj v Čl. 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd), ale aj medzinárodná právna úprava, napr. Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd (viď najmä článok 6 ods. 1, ods. 3 písm. c) Dohovoru). Dal do pozornosti článok 6 ods. 1 Dohovoru, z ktorého vyplýva, že „Každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.“

Poukázal aj na čl. § 154c ods. 1 Ústavy SR, podľa ktorého medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom pred nadobudnutím účinnosti tohto ústavného zákona, sú súčasťou jej právneho poriadku a majú prednosť pred zákonom, ak zabezpečujú väčší rozsah ústavných práv a slobôd.

Zastáva názor, že z hore citovaného článku 6 ods. 1 Dohovoru nevyplývajú žiadne obmedzenia v prípade nariadenia hlavného pojednávania, verejného zasadnutia, prípadne iného podobného procesného

úkonu za účelom prerokovanie veci spravodlivo a verejne, aj za prítomnosti obvineného, z čoho je možné vyvodiť, že Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd zabezpečuje väčší rozsah ústavných práv a slobôd, ako Trestný poriadok, preto v danom prípade Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd má prednosť pred vnútroštátnymi predpismi, teda aj pred Trestným poriadkom. Predovšetkým z uvedených dôvodov príslušné ustanovenia Trestného poriadku, ktoré cituje súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, nevyklúčujú to, aby súd vo veci nariadil verejné zasadnutie, vychádzajúc primárne z príslušných článkov Dohovoru, ktorý nariadenie verejného zasadnutia vo vykonávacom konaní explicitne (a ani implicitne) nevyklčuje, ergo dovoľuje. Vydaným uznesením došlo k porušeniu jeho práva na obhajobu, a v širšom kontexte aj jeho práva na spravodlivý súdny proces.

Navrhol, aby nadriadený súd podľa § 194 ods. 1 písm. b) Tr.por. napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa v celom rozsahu zrušil a následne vec vrátil na ďalšie konanie súdu prvého stupňa, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Krajský súd na podklade takto podanej sťažnosti podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie je potrebné zrušiť.

Krajský súd konštatuje, že výkon ochranného psychiatrického liečenia, zvlášť ústavnou formou, je veľmi vážnym zásahom do základných ľudských práv a slobôd a preto je potrebné venovať náležitú pozornosť skúmaniu splnenia zákonných podmienok nielen pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie ochranného liečenia ústavnou formou, jeho zmene, ale aj skúmaniu splnenia zákonných podmienok pri rozhodovaní o prípadnom pokračovaní v takomto liečení. Nevenovanie náležitej pozornosti pri skúmaní týchto podmienok a prípadné nezákonné rozhodnutie aj na základe nezákonného postupu by mohlo viesť k porušeniu základných ľudských práv a slobôd.

V nadväznosti na to krajský súd poukazuje na tú skutočnosť, že obvinený v zmysle §37 ods.3 Tr. por. musí mať obhajcu v prípade rozhodovania o ochrannom liečení s výnimkou protialkoholického a protitoxikomanického liečenia. Aj samotná táto skutočnosť svedčí o dôležitosti takéhoto konania. V uvedenom prípade bol obvinenému príslušným súdom ustanovený obhajca. Ustanovenie obhajcu však nie je len formálnou záležitosťou, ktorú v takýchto prípadoch vyžaduje Trestný poriadok. Ustanovenie obhajcu je zárukou zabezpečenia práv obvinenému pri rozhodovaní či už o nariadení, alebo v tomto konkrétnom prípade o zmene, resp. pokračovaní, či nepokračovaní v ústavnej liečbe. A tieto práva si obvinený môže uplatňovať práve prostredníctvom obhajcu. Neumožnenie uplatňovania týchto právom priznaných práv obhajcovi znamená, že proces rozhodovania v takejto veci nebol zákonný. Nezákonný proces nemôže viesť ku zákonnému rozhodnutiu.

Krajský súd sa po preskúmaní spisu, vrátane sťažnosti obvineného prostredníctvom obhajcu proti napadnutému uzneseniu, v plnom rozsahu stotožňuje s jeho námietkou v tej časti, v ktorej namieta nedoručenie doplnku znaleckého posudku obvinenému, resp. obhajcovi. V ďalšom konaní po vrátení veci bude potrebné toto pochybenie napraviť.

Nedoručením doplnku znaleckého posudku bolo totiž zabránené obvinenému, resp. obhajcovi v podaní možného vyjadrenia sa k tomuto dôkazu a možným ďalším návrhom na vykonanie dokazovania za účelom objektívneho a zákonného rozhodnutia vo veci. Toto pochybenie je ešte dôležitejšie v prípadoch, keď sa nerozhoduje na verejnom zasadnutí, ale na zasadnutí neverejnom, keď súd rozhoduje ex cathedra (tzv. od stola). Takýmto konaním prvostupňového súdu došlo k porušeniu práva obvineného na obhajobu.

Ak došlo k nedoručeniu obvinenému a obhajcovi podstatného dôkazu, na základe ktorého prvostupňový súd rozhodol a ku ktorému sa obvinený ani obhajca nemohli vyjadriť, tak to znamená závažné porušenie práva obvineného na obhajobu, na základe čoho je nutné považovať postup prvostupňového súdu za nesprávny a napadnuté uznesenie za nezákonné a takéto uznesenie bolo nevyhnutné zrušiť.

V súvislosti s námietkou odsúdeného ohľadne nevykonania verejného zasadnutia pri rozhodovaní o pokračovaní ochranného psychiatrického liečenia, resp. zmene liečenia sa nadriadený krajský súd s touto námietkou nestotožňuje a poukazuje na nasledujúce ustanovenia Trestného poriadku a na nasledujúce skutočnosti.

Podľa § 446 ods. 1 Tr. por. o zmene spôsobu výkonu ochranného liečenia alebo zmene druhu ochranného liečenia rozhoduje na návrh alebo aj bez návrhu predseda senátu súdu, v ktorého obvode je zdravotnícke zariadenie, v ktorom sa ochranné liečenie vykonáva. Ak súd rozhoduje na návrh prokurátora, zdravotníckeho zariadenia, probačného a mediačného úradníka alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody alebo nemocnice pre obvinených a odsúdených, rozhodne do desiatich pracovných dní od doručenia návrhu súdu. Ak súd potrebuje pre rozhodnutie znalecký posudok, rozhodne do desiatich pracovných dní od doručenia znaleckého posudku.

Podľa § 446 ods.2 Tr. por. predseda senátu rozhodne na verejnom zasadnutí, ak rozhoduje o zmene ambulantnej formy ochranného liečenia na ústavnú formu; predtým musí byť odsúdený vypočutý, ak to jeho zdravotný stav umožňuje.

Podľa §448 ods.3 Tr. por. predseda senátu súdu, v ktorého obvode sa ochranné liečenie v zariadení ústavnej zdravotnej starostlivosti vykonáva, najmenej raz ročne preskúma, či dôvody ochranného liečenia trvajú. Ak dôvody ochranného liečenia pominuli, postupuje podľa odseku 2, inak rozhodne, že vo výkone ochranného liečenia sa bude pokračovať.

Podľa § 291 Tr. por. na verejnom zasadnutí rozhoduje súd, ak to zákon výslovne ustanovuje.
Podľa § 301 Tr. por. na neverejnom zasadnutí rozhoduje senát tam, kde nie je zákonom predpísané, že sa rozhoduje na hlavnom pojednávaní alebo na verejnom zasadnutí.
Podľa § 10 ods. 6 Tr. por. predsedom senátu sa na účely tohto zákona rozumie aj samosudca, ak z jednotlivých ustanovení tohto zákona nevyplýva niečo iné.

S poukázaním na vyššie uvedené ustanovenia je zjavné, že Trestný poriadok výslovne neustanovuje, že pri rozhodovaní podľa § 446 Tr. por., resp. § 448 Tr. por. rozhoduje predseda senátu na verejnom zasadnutí. Preto nepostupoval prvostupňový súd nezákonne, ak rozhodol v uvedenom prípade takzvane od stola (ex cathedra).

Pre úplnosť nadriadený krajský súd upriamuje pozornosť na niektoré konkrétne ustanovenia Trestného poriadku v súvislosti s ochranným liečením, ktoré výslovne vyžadujú rozhodovanie na verejnom zasadnutí. Jedná sa o zmenu spôsobu výkonu ochranného liečenia podľa §446 Tr. por. pokračovanie v ochrannom liečení (po skončení výkonu trestu) podľa §446a Tr. por., alebo predĺženie ochranného liečenia podľa §446c Tr. por..

Krajský súd sa však nestotožňuje s názorom prvostupňového súdu, že pri takomto rozhodovaní zákon ani neumožňuje súdu nariadiť vo veci verejnú zasadnutie.

Krajský súd konštatuje, že Trestný poriadok síce neukladá súdu vykonať dokazovanie a rozhodnúť na verejnom zasadnutí, na základe čoho súdy spravidla rozhodujú na neverejnom zasadnutí, ale v prípade potreby vykonať dôkazy na verejnom zasadnutí je možné vykonať dokazovanie aj na verejnom zasadnutí.

Vzhľadom na vyššie uvedené pochybenie bude potrebné po vrátení veci zaslať doplnok znaleckého posudku obvinenému a obhajcovi a následne vo veci opätovne vo veci zákonne rozhodnúť. Podmienkou zákonného rozhodnutia bude vysporiadať sa aj s prípadnými námietkami a návrhmi obvineného, resp. obhajcu.

S poukázaním na vyššie uvedené bolo potrebné rozhodnúť tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

S poukázaním na vyššie uvedené krajský súd rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.